

TÜRK FİZYOLOJİK BİLİMLER DERNEĞİ AKREDİTASYON KURULU (TFBDAK)

Öğrenme ve Öğretme Yöntemleri

Fizyoloji uzmanlık eğitimindeki kuramsal ve uygulamalı eğitimlerde kullanılan öğrenme ve öğretme yöntemleri üçe ayrılmaktadır: 1) “Yapılandırılmış Eğitim Etkinlikleri” (YE), 2) “Uygulamalı Eğitim Etkinlikleri” (UE) ve 3) “Bağımsız ve Keşfederek Öğrenme Etkinlikleri” (BE).

Bu yöntemler aşağıda önerilen “Süreç İçi” ve “Süreç Sonu” değerlendirmeler için kullanılmalıdır.

1. Yapılandırılmış Eğitim Etkinlikleri (YE)

- 1.1. Sunum (teorik dersler dahil)
- 1.2. Seminer
- 1.3. Makale tartışması
- 1.4. Kurs

2. Uygulamalı Eğitim Etkinlikleri (UE)

- 2.1. Öğrenci pratikleri
- 2.2. Uygulamalı eğitim/kurslar
- 2.3. Laboratuvar etkinlikleri

3. Bağımsız ve Keşfederek Öğrenme Etkinlikleri (BE)

- 3.1. Akran öğrenmesi: Öğrencinin bir olgunun çözümlenmesi veya bir girişimin uygulanması sırasında bir akranı ile tartışarak veya onu gözlemleyerek öğrenmesi sürecidir.
- 3.2. Literatür okuma: Öğrencinin öğrenme gereksinimi olan konularda literatür okuması ve araştırmaları ve klinik uygulamalar ile ilişkilendirmesi sürecidir.
- 3.3. Araştırma (kuramsal): Öğrencinin bir konuda tek başına veya bir ekip ile araştırma tasarlaması ve bu sırada öğrenme gereksinimini belirleyerek bunu herhangi bir eğitim kaynağından tamamlaması sürecidir.
- 3.4. Öğretme: Öğrencinin bir başkasına bir girişim veya bir klinik konuyu öğretirken bu konuda farklı bakış açılarını, daha önce düşünmediği soruları veya varlığını fark etmediği durumları fark ederek öğrenme gereksinimi belirlemesi ve bunu herhangi bir eğitim kaynağından tamamlaması sürecidir.
- 3.5. Tezi dışındaki araştırmalara katılım (uygulama)

Uzmanlık Öğrencilerinin Değerlendirilmesi

1. Süreç İçi Değerlendirmeler

Uzmanlık eğitimi vermekle yetkilendirilmiş her ana bilim dalında 'TUKMOS Çekirdek Eğitim Programı' ve 'TFBDAK-PGK Uzmanlık Eğitim Programına' uygun olarak hazırlanmış güncel müfredatın gerekliliklerine uygun olarak eğitim yılına göre kazanılması gereken bilgi, akademik/laboratuvar becerileri ve yetkinlikler tanımlanmış ve uzmanlık öğrencisine bildirilmiş olmalıdır.

Süreç içi değerlendirmenin amacı, uzmanlık öğrencilerinin eğitim sürecindeki kazanımlarının beklenen düzeyde olup olmadığını saptamak, öğrenci ve öğretim üyelerine öğrencilerin gelişimleri hakkında geri bildirim sağlamak ve aynı zamanda program hedeflerine ne kadar ulaşılabildiğini ortaya koymaktır.

a- Genel Değerlendirme

Uzmanlık öğrencileri için süreç boyunca 6 ay ara ile tüm öğretim üyeleri tarafından "Eğiticilerin Uzmanlık Öğrencisini Değerlendirme Formu" doldurulur. Birim eğitim sorumlusu ve atandıktan sonra tez danışmanı öğrenciyi yakından takip etmeli ve değerlendirme sonucuna göre öğrenciyi eğitim süreci ve yapması gerekenler hakkında bilgi vermelidir.

Uzmanlık Eğitim Karnesi uzmanlık öğrencisi tarafından düzenli olarak doldurulmalı 6 aylık aralıklar ile birim eğitim sorumlusu/danışman öğretim üyesi ve ana bilim dalı başkanına onaylatılmalıdır. Uzmanlık Eğitim Karnesi, web sayfasında örnek olarak sunulan karne içeriğini kapsamalıdır. Bölüm içi ve bölüm dışı tüm eğitim süreçleri için eğiticiler tarafından yapılan detaylı değerlendirme öğrenciyle paylaşılmalıdır. Bu yazılı ve/veya sözlü geri bildirim şeklinde olabilir

b- Ölçme Değerlendirme Sistemi

i. Uygulama Esası:

1. Uzmanlık Eğitimi Öğrencileri Uzmanlık Eğitim Karnesinde belirtilen her bir derse %80 oranında devamlılık göstermeli ve ders bitiminde dersin öğrenme hedefleri doğrultusunda yapılacak olan yazılı ve/veya sözlü sınav ile değerlendirilerek geçer not almalıdır.
2. Sınavlarda her ders için belirlenen öğrenme hedefleri sorgulanmalıdır.
3. Dersten başarılı sayılabilmek için 100 üzerinden en az 70 puan alınmalıdır. Sınavlarda beklenen başarı düzeyleri ana bilim dalı tarafından önceden belirlenir. Öğrencinin yeterli başarıyı sağlayamadığı hallerde 1 ila 3 ay içerisinde bütünleme sınavı yapılır. Bütünleme sınavında da başarısız olan öğrencinin dersi tekrar alması gerekir.
4. Ana bilim dalındaki tüm uzmanlık öğrencilerinin katılımı ile yapılacak ve soruları uzmanlık alanı ile ilişkili, eğitim programı konularını kapsayan ara veya ek sınavlar da yapılabilir, sınavların sonuçları uzmanlık eğitim karnesine işlenir.
5. Sınav sonuçları öğrencinin kendisine özel olarak bildirilir.
6. Tez dönemine geçişte yapılması önerilen değerlendirme sınavının jüri üyelerini ana bilim dalı akademik kurulu belirler.

ii. Uygulama esas kapsamı:

Öğrenci eğitimi süresince ana bilim dalı tarafından hazırlanmış olan eğitim dosyasını rehber olarak kullanmalıdır. Bu doğrultuda birim eğitim sorumlusu/tez danışmanı tarafından yönlendirilir, gerekli becerileri kazandığı kontrol edilir. Her yarıyılıda en az bir kez olmak üzere yılda en az iki kez birim eğitim sorumlusu/tez danışmanı ile kuramsal ve pratik eğitimlerde ne kadar gelişme kaydedildiği görüşülür. Değerlendirme sonuçları akademik kurul ile değerlendirilir, yeni düzenlemeler yapılması gerekiyorsa üzerinde çalışılır.

iii. Ölçme değerlendirilmede kullanılan yöntemler:

1. Kuramsal eğitim etkinliklerinin değerlendirilmesi:
  - a. Açık uçlu yazılı sınavlar: Konunun detaylarına ne kadar hâkim olduğu ve konu hakkında sentez ve/veya analiz yapabilme düzeylerini saptayabilir nitelikte sınavlar hazırlanır.
  - b. Kısa cevaplı yazılı sınavlar: Ara değerlendirmeler ve saatlik ders temelli değerlendirmelerde kullanılır.
  - c. Çoktan seçmeli sınavlar: Uzmanlık eğitiminde tercih edilmeyen sınav tipidir daha çok ara değerlendirmelerde kullanılabilir.
  - d. Yapılandırılmış sözlü sınavlar: Sözlü sınavlar ile hem teorik bilgiyi ölçme hem de bilgiyi aktarabilme yetkinliğinin gelişmesi amaçlanmaktadır. Sözlü sınavlara birden çok eğitmen katılmalı ve objektif sözlü sınav gerçekleştirilmesine özen gösterilmelidir.
2. Uygulamalı eğitimler ve beceri değerlendirmeleri:
  - a. Yapılandırılmış beceri sınavları
  - b. Uygulama sırasında gözlem
3. Araştırma etkinliklerinin değerlendirilmesi
  - a. Laboratuvarda çalışırken gözlem
  - b. Araştırma ile ilgili sözlü sorular
  - c. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi
  - d. Bildiri ya da yayınların değerlendirilmesi
4. Rotasyonların değerlendirilmesi
  - a. Uygulama sırasında gözlem
  - b. Akademik faaliyetlerdeki performans ve katılım

Uzmanlık öğrencisi anabilim dalının uzmanlık eğitim karnesinin kapsamına uygun olarak değerlendirilirken aşağıdaki hususlar da göz önünde tutulur.

- Zorunlu ve seçmeli rotasyonlar sırasında ve tamamlanırken, rotasyonun yapıldığı ana bilim dalı/bölüm ve Fizyoloji ana bilim dalı tarafından yeterliğinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi
- Eğiticilerin, uzmanlık öğrencisinin performansına ilişkin geri bildirimleri
- Asistanlar tarafından yapılan sunumlar (seminer, makale, proje, ödev vb)

c- Ölçme Değerlendirme ve Eğitim İlişkisi:

Ölçme değerlendirme yapılan konular öğrencinin meslek hayatı boyunca uygulayacağı ve aktaracağı konular olmakla birlikte öğrenciyi geleceğe hazırlayan formatta düzenlenmiştir. Bu süreçte öğrencinin bunun farkında olması amacıyla öğretim üyeleri tarafından öğrenmeye özendirici ve destekleyici tutum gösterilir.

d. Uzmanlık öğrencilerine yönelik geri bildirim:

Yılda iki kez uzmanlık eğitim karnesi birim eğitim sorumlusu/danışman tarafından incelenir, öğrencinin başarı durumunun karneye aktarımı kontrol edilir ve öğrencinin bireysel gelişimi ile ilgili yapıcı ve uyum sağlayıcı geri bildirimlerde bulunulur.

Başarının teşvik ve ödüllendirilmesi: Uzmanlık öğrencilerinin başarıları göz ardı edilmez ve olumlu geri bildirimlerle ödüllendirilir.

e. Uzmanlık öğrencilerinden geri bildirim alınması:

Uzmanlık öğrencisinden eğitimi ve eğiticileri yıllık olarak nitelik ve nicelik açısından değerlendirdikleri geri bildirimler alınmalıdır. Geri bildirim alınması ve eğiticiler ile paylaşarak, değerlendirilmesi ana bilim dalı başkanının sorumluluğundadır.

Uzmanlık öğrencisinden aşağıdaki başlıklarda geri bildirim alınmalıdır:

1. Öğretim üyesi değerlendirme
2. Rotasyon değerlendirme
3. Uzmanlık eğitim programı değerlendirme

2. Süreç Sonu Değerlendirmeler

Uzmanlık eğitiminin tamamlanması için öğrencinin karnede belirtilen tüm teorik ve pratik derslerin sınavlarını başarı ile geçmiş olması, rotasyonlarını tamamlamış olması, tez çalışmasını tamamlamış ve sunmuş olması ve uzmanlık sınavını başarı ile geçmiş olması gerekmektedir.

Eğitimi tamamlayan öğrencilere tüm eğitim sürecini değerlendiren bir geri bildirim danışman öğretim üyesi tarafından verilir. Kendisinden de programı değerlendirmesi istenir.